

AB Trav och Galopp
Hästsportens Hus
16189 Stockholm

Datum 2020-12-04, Diarienummer 20Si1884

Föreläggande att vidta rättelse m.m. – förordningen om tillfälliga spelansvarsåtgärder

Beslut (att meddelas den 9 december 2020 kl. 08.00)

1. Spelinspektionen förelägger med stöd av 18 kap. 12 § första stycket spellagen (2018:1138) AB Trav och Galopp, org. nr 556180-4161, att omedelbart upphöra med att erbjuda kommersiellt onlinespel för mer än 5000 kr per vecka till en spelare som har höjt sin insättningsgräns till ett belopp som är högre än 5000 kr per vecka, därvid också gjort insättningar som överstiger 5 000 kronor och denna spelare senare sänker sin gräns till 5 000 kronor eller mindre. Detta gäller såvitt avser medel över 5 000 kronor som har satts in efter det att insättningsgränsen höjdes fram till att den sänktes.
2. Spelinspektionen förenar föreläggandet under punkten 1 med vite om 1 000 000 kronor för varje påbörjad vecka som föreläggandet inte följs, räknat tre veckor från utgången av den vecka AB Trav och Galopp tog del av beslutet.
3. Spelinspektionen beslutar med stöd av 18 kap. 25 § spellagen att beslutet såvitt avser punkterna 1 och 2 ska gälla omedelbart.
4. Spelinspektionen förelägger med stöd av 18 kap. 23 § spellagen AB Trav och Galopp att till Spelinspektionen senast tre veckor efter att AB Trav och Galopp har tagit del av beslutet redogöra för de åtgärder som AB Trav och Galopp har vidtagit med anledning av detta beslut.
5. Spelinspektionen skriver av ärendet från vidare handläggning såvitt avser inloggningstider, bonuserbudanden och kravet på att insättningsgränser måste anges.

Hur man överklagar, se [bilaga 1](#).

Beskrivning av ärendet

Den 27 november 2018 beviljades AB Trav och Galopp (i fortsättningen ATG) licens för att tillhandahålla kommersiellt onlinespel och vadhållning enligt spellagen (2018:1138) från och med den 1 januari 2019. Licenserna gäller till och med den 31 december 2023.

I juli 2020 inledde Spelinspektionen tillsyn mot ett antal licenshavare i syfte att granska hur dessa följer bestämmelserna i förordningen (2020:495) om tillfälliga spelansvarsåtgärder med anledning av sjukdomen covid-19 (tillfälliga förordningen) gällande insättningsgränser, inloggningstider och bonuserbjudanden.

Inom ramen för tillsynen begärde Spelinspektionen den 7 juli 2020 att ATG skulle redogöra för hur bolaget följer den tillfälliga förordningen gällande insättningsgränser, inloggningstider och bonuserbjudanden.

I yttrande daterat den 21 juli 2020 har ATG anfört i huvudsak följande. ATG har infört obligatorisk insättningsgräns för sina spelare. Spelsystemet är programmerat på så sätt att om en spelare ska kunna göra en insättning på sitt spelkonto måste först insättningsgränser per dag, vecka och kalendermånad anges. ATG säkerställer att spelare anger obligatoriska inloggningsgränser genom en teknisk lösning som innebär att det inte är möjligt för en spelare att spela hos bolaget om spelaren inte har angett sina inloggningsgränser per dag, vecka och månad. Om en spelare väljer att höja gränsen för sin inloggningstid har ATG lagt in en spärr som gör att höjningen börjar gälla från och med nästa månad men inte tidigare än 72 timmar efter det att spelaren har genomfört ändringen. De spelare som har angett en högre insättningsgräns än 5 000 kr per vecka får bara tillgång till de spel som omfattas av ATGs licens för vadhållning. ATG har uppgett att bolaget inte tillhandahåller några bonuserbjudanden till sina spelare.

Vidare har ATG i yttrande till Spelinspektionen den 28 september 2020 närmare beskrivit hur bolaget hanterat de spelare som har valt att ange en högre insättningsgräns än 5 000 kronor per vecka och som då endast får tillgång till de spel som omfattas av bolagets licens för vadhållning. ATG har i yttrandet anfört i

huvudsak följande. Det finns inget hinder för en spelare att sätta en högre insättningsgräns än 5 000 kronor per vecka. En spelare får emellertid då endast tillgång till de spel som omfattas av bolagets licens för vadhållning. En spelare kan sänka sin insättningsgräns och då även få tillgång till de spel som omfattas av bolagets licens för kommersiellt onlinespel, oberoende av om spelaren tidigare har satt in ett högre belopp än den högsta tillåtna insättningsgränsen om 5 000 kr per vecka för kommersiellt onlinespel. Av ATGs kunder har färre än 100 spelare vid fler tillfällen än ett höjt sin insättningsgräns, satt in pengar och därefter sänkt insättningsgränsen igen. Bolaget har kontaktat spelare som uppvisat tecken på osunt spelbeteende för att utesluta att de har problem med sitt spelande. Ett mindre antal spelare som vid upprepade tillfällen höjt och sänkt sin insättningsgräns har ATG stängt av från att spela kommersiellt onlinespel. Enligt ATG handlar insättningsgränsen i 3 § i den tillfälliga förordningen om en reglering av den övre gränsen för insättningar för att få spela kommersiellt onlinespel och inte om en reglering av hur stora de faktiska insättningarna på ett spelkonto får vara eller hur stor summa som får finnas på spelkontot. Att tillämpa bestämmelsen på det sätt som Spelinspektionen har antytt skulle strida mot legalitetsprincipen. ATG har implementerat bestämmelsen i enlighet med ordalydelsen och i enlighet med regeringens promemoria och bolaget har dessutom i sitt remissyttrande till regeringen berört riskerna med s.k. boostade spelkonton.

Tillämpliga bestämmelser

Tillfälliga bestämmelser om spelansvar återfinns i förordningen om tillfälliga spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 (tillfälliga förordningen) (2020:495). Den tillfälliga förordningen trädde i kraft den 2 juli 2020 och gäller, efter den förlängning som regeringen beslutade om den 3 december 2020, till utgången av juni 2021.

Enligt 3 § i den tillfälliga förordningen får, vid kommersiellt onlinespel enligt 7 kap. 1 § spellagen, den övre gränsen för insättningar enligt 14 kap. 7 § samma lag uppgå till högst 5 000 kronor per vecka.

Enligt 5 § första stycket i den tillfälliga förordningen ska spelaren, vid kommersiellt onlinespel enligt 7 kap. 1 § spellagen, i stället för vad som anges i

11 kap. 4 § spelförordningen (2018:1475), ange en övre gräns för sin inloggningstid per dag, vecka och månad.

Av 5 § andra stycket i den tillfälliga förordningen följer vidare att om en spelare har flera spelkonton hos en licenshavare, ska gränsen för inloggningstiden gälla för spelarens samtliga spelkonton hos licenshavaren.

I 5 § tredje stycket i den tillfälliga förordningen föreskrivs att om en spelare väljer att förkorta en inloggningstid som har begränsats enligt första stycket ska ändringen börja gälla omedelbart. Om spelaren i stället väljer att förlänga inloggningstiden ska ändringen börja gälla vid nästa månadsskifte, dock tidigast efter 72 timmar.

Av 6 § i den tillfälliga förordningen framgår att licenshavaren ska säkerställa att angivna gränser enligt 3-5 §§ i den tillfälliga förordningen inte kan överskridas.

Enligt 7 § i den tillfälliga förordningen får värdet av en bonus enligt 14 kap. 9 § spellagen hos en licenshavare som tillhandahåller kommersiellt onlinespel enligt 7 kap. 1 § samma lag uppgå till högst 100 kronor.

Om licenshavaren åsidosätter sina skyldigheter enligt spellagen ska Spelinspektionen ingripa.

Om förutsättningarna för licens enligt 4 kap. 1-3 §§ spellagen inte längre är uppfyllda, eller om en licenshavare i övrigt åsidosätter sina skyldigheter enligt spellagen eller enligt föreskrifter eller villkor som meddelats med stöd av lagen, ska Spelinspektionen förelägga licenshavaren att inom en viss tid vidta rättelse eller besluta om förbud, ändring av villkoren eller anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig ska licensen återkallas. Om det är tillräckligt kan en varning meddelas. Spelinspektionen får avstå från ingripanden, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om licenshavaren vidtar rättelse (18 kap. 12 § spellagen).

Enligt 18 kap. 23 § spellagen får Spelinspektionen i övrigt meddela de förelägganden och förbud som behövs för att spellagen eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen ska följas.

Av 18 kap. 24 § spellagen följer att ett beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite.

Ett vite ska fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå denne att följa föreläggandet. Vitet ska fastställas till ett bestämt belopp, om annat inte följer av 4 § som reglerar löpande vite (3 § lagen (1985:206) om viten).

Om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får vite föreläggas som löpande vite. Vitet bestäms då till ett visst belopp för varje tidsperiod av viss längd under vilken föreläggandet inte har följts eller, om föreläggandet avser en återkommande förpliktelse, för varje gång adressaten underlåter att fullgöra denna (4 § lagen om viten).

Enligt 18 kap. 25 § spellagen får Spelinspektionen bestämma att ett beslut om föreläggande, förbud, varning eller återkallelse enligt spellagen ska gälla omedelbart.

Spelinspektionens bedömning

Av utredningen i ärendet, som bland annat består av dokumentation av de granskade processerna hos ATG, framgår enligt Spelinspektionen att ATG har vidtagit åtgärder i sitt spelsystem som förhindrar spel hos bolaget för en spelare som inte anger insättningsgränser och inloggningstider i enlighet med den tillfälliga förordningen. ATG tillhandahåller inte något bonuserbudande till sina spelare. Spelinspektionen anser att det av utredningen i ärendet inte framgår annat än att ATG agerar i enlighet med den tillfälliga förordningen såvitt avser inloggningstider, bonuserbudanden och kravet på att insättningsgränser måste anges. Mot den bakgrunden ska ärendet skrivas av i dessa delar.

När det närmare gäller det sätt som ATG har valt att låta spelarna kunna sätta in pengar på sitt spelkonto i förhållande till bestämmelserna om insättningsgräns vid kommersiellt onlinespel i 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen gör Spelinspektionen följande bedömning.

Av bestämmelserna framgår att den övre gränsen för insättningar vid kommersiellt onlinespel uppgår till högst 5 000 kr per vecka och att licenshavaren är skyldig att säkerställa att gränsen inte kan överskridas. I regeringens promemoria med reviderade förslag till tillfälliga spelansvarsåtgärder uttalades bl.a. följande.

Syftet med en tillfällig reglering om insättningsgränser är att skydda spelare vid sådant spel som anses vara särskilt riskfyllt, framför allt kommersiellt onlinespel. Insättningsgränsen bör därför avgränsas till att endast gälla vid kommersiellt onlinespel. Den tillfälliga regleringen bör dock utformas så att licenshavarna ges möjlighet att i vissa situationer inte låta insättningsgränsen påverka tillhandahållandet av andra mindre riskfyllda spelformer som de har licens för. Den som samtidigt har licens för både kommersiellt onlinespel och andra spelformer bör t.ex. kunna undvika att omfattas av den tillfälliga regleringen genom att inte tillhandahålla kommersiellt onlinespel. Licenshavare som tillfälligt avstår från att erbjuda kommersiellt onlinespel på sina webbplatser, eller avstår från att tillhandahålla denna spelform till de spelare som angett en högre insättningsgräns än 5 000 kronor per vecka, bör inte omfattas av den tillfälliga regleringen om insättningsgräns (Promemoria – Reviderade förslag för ett stärkt spelarskydd till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 s. 7 f., Fi2020/02404/OU).

Syftet med 3 § i den tillfälliga förordningen är att skydda spelarna från särskilt riskfyllda spel. Mot den bakgrunden, samt av vad som uttalats i regeringens promemoria om möjligheterna för licenshavare med licenser för både kommersiellt onlinespel och vadhållning att avstå från att tillhandahålla kommersiellt onlinespel till spelare som angett en högre insättningsgräns än 5 000 kr per vecka anser Spelinspektionen – till skillnad från ATG – att en licenshavare för att följa bestämmelsen behöver säkerställa att spelarna genom insättningar på sitt spelkonto inte kan tillföra mer än 5 000 kr per vecka som kan användas för kommersiellt onlinespel. Det betyder enligt Spelinspektionen i sin tur att bedömningen av om en licenshavare följer den tillfälliga förordningens

krav när det gäller insättningsgräns ska baseras på om spelarna kan sätta in mer än 5 000 kr per vecka som kan användas på de spel som licenshavaren tillhandahåller med stöd av sin licens enligt 7 kap. spellagen. Om en spelare har gjort insättningar som överstiger 5 000 kr får licenshavaren, för att följa 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen, följaktligen inte erbjuda kommersiellt onlinespel till den spelaren för ett högre belopp än 5 000 kr av de i det sammanhanget insatta medlen.

Om det visar sig att en spelare genom insättningar på sitt spelkonto kan tillföra mer än 5 000 kr per vecka för kommersiellt onlinespel, t.ex. genom att först sätta in pengar under förespegling att de ska användas för vadhållning, men därefter kan göra de insatta pengarna tillgängliga för kommersiellt onlinespel kan licenshavaren inte anses agera i enlighet med 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen. Syftet med det skydd som den valda högsta insättningsgränsen på 5 000 kr per vecka i 3 § i den tillfälliga förordningen ska erbjuda måste enligt Spelinspektionen nämligen ses som den högsta tillåtna gränsen för insättning av medel som kan användas för spel på kommersiellt onlinespel; denna gräns får inte överskridas. Med ATG:s tolkning av bestämmelsen skulle det räcka för en licenshavare att för spelarna ange att man har en insättningsgräns på 5 000 kr per vecka för kommersiellt onlinespel, oavsett hur mycket av de insatta pengarna som kan användas för spel på kommersiellt onlinespel. Spelinspektionen delar inte den bedömningen. Spelinspektionen anser vidare – mot den angivna bakgrunden och till skillnad från ATG – att Spelinspektionens tolkning av de skyldigheter som 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen innebär för licenshavaren inte strider mot legalitetsprincipen eller mot de aktuella bestämmelsernas ordalydelse.

Av utredningen i ärendet framgår att spelare hos ATG på ett enkelt sätt kan kringgå den satta insättningsgränsen för kommersiellt onlinespel genom att höja sin insättningsgräns inför en större insättning och därefter, när pengarna har kommit in på spelkontot, sänka insättningsgränsen till 5 000 kr per vecka eller lägre och härigenom få tillgång till hela det insatta beloppet för spel på licenshavarens kommersiella onlinespel.

Rent konkret betyder det att en spelare hos ATG kan höja sin insättningsgräns till 50 000 kr per vecka, vänta 72 timmar (11 kap. 3 § andra stycket

spelförordningen) och därefter sätta in 50 000 kr på sitt spelkonto, vilket motsvarar det maximala belopp som enligt den tillfälliga förordningen får sättas in för kommersiellt onlinespel under 10 veckor. Pengarna kan i detta skede endast användas för vadhållning. Om spelaren emellertid sänker sin insättningsgräns till 5 000 kr per vecka eller lägre direkt efter det att insättningen är genomförd kommer de 50 000 kr som precis har satts in genast kunna användas för spel på ATG:s kommersiella onlinespel. Spelaren kan därefter upprepa detta förfarande i syfte att tillföra ännu mer pengar som kan användas för kommersiellt onlinespel.

För att ATG ska anses följa 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen måste bolaget, utifrån vad Spelinspektionen bedömt ovan, säkerställa att inte mer än 5 000 kr per vecka av spelarnas insättningar på spelkontot kan användas för kommersiellt onlinespel. För det fall mer än 5 000 kr per vecka kan sättas in och användas för kommersiellt onlinespel innebär det att gränsen i 3 § i den tillfälliga förordningen överskrids samt att licenshavaren brustit i förhållande till sina skyldigheter enligt 6 § i förordningen.

Mot den angivna bakgrunden anser Spelinspektionen att ATG har brutit mot bestämmelserna i 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen. Den omständigheten att ATG har valt att stänga av ett antal spelare som kringgått insättningsgränserna på det ovan beskrivna sättet ändrar inte Spelinspektionens bedömning, utan förstärker endast bilden av att det sätt som ATG har valt att hantera insättningsgränsen inte fyller sin funktion utifrån kraven i den tillfälliga förordningen och de aktuella bestämmelsernas syfte. Av de uppgifter som ATG har lämnat till Spelinspektionen under ärendets handläggning framgår dessutom att bolaget har känt till att insättningsgränserna har kunnat kringgå och bolaget uppskattar att färre än 100 stycken av bolagets kunder har utnyttjat den aktuella bristen. Att ATG under remissbehandlingen av regeringens förslag till den tillfälliga förordningen har berört risken med att vissa spelare skulle fylla på ("boosta") sina spelkonton inför förordningens ikraftträdande har ingen betydelse för Spelinspektionens bedömning; det kan i den delen tilläggas att Spelinspektionens beslut endast avser tiden efter den 2 juli 2020. Spelares eventuella insättningar, oavsett storlek, som gjorts dessförinnan omfattas således inte av den tillfälliga förordningen eller av Spelinspektionens tillsyn i detta ärende.

Sammanfattningsvis anser Spelinspektionen att ATG har brutit mot 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen gällande insättningsgränser genom att det har varit möjligt för bolagets kunder att sätta in mer än 5 000 kr per vecka som har kunnat användas för spel på kommersiellt onlinespel.

Val av ingripande

Spelinspektionens bedömning enligt ovan är att ATG har brutit mot 3 och 6 §§ i den tillfälliga förordningen avseende insättningsgränser. Mot bakgrund av att det handlar om spelansvarsbestämmelser som syftar till att skydda spelare mot särskilt riskfyllda former av spel handlar det om en överträdelse som i normalfallet är att anse som allvarlig.

I det nu aktuella fallet är det emellertid fråga om tillfälliga bestämmelser som licenshavarna dessutom på mycket kort tid har varit tvungna att anpassa sig till genom att göra nödvändiga justeringar i sina befintliga system. Detta medför enligt Spelinspektionen att överträdelsen vid en samlad bedömning inte är att anse som allvarlig, men inte heller som ringa eller ursäktlig.

Eftersom det är fråga om en överträdelse av bestämmelser som syftar till att skydda spelarna och som alltjämt är pågående anser Spelinspektionen att det vid val av ingripande, i syfte att åstadkomma rättelse, är ett lämpligt ingripande att förelägga ATG att omedelbart upphöra med det förfarande som innebär att den tillfälliga förordningen överträds. För att säkerställa att föreläggandet får avsedd effekt anser Spelinspektionen vidare att föreläggandet ska förenas med löpande vite för varje påbörjad vecka som föreläggandet inte följs. Vid bestämmande av vitesbeloppets storlek beaktar Spelinspektionen inhämtade uppgifter om ATGs omsättning som uppgår till drygt 23 miljarder kronor för 2019 samt att det, enligt inspektionen, är angeläget ur ett konsumentskyddsperspektiv att överträdelsen upphör utan dröjsmål. Det löpande vitesbeloppet bestäms till 1 000 000 kr per vecka med början tre veckor efter det att ATG har tagit del av beslutet. I syfte att bidra till effektivitet i Spelinspektionens tillsynsverksamhet och mot bakgrund av att överträdelsen avser en bestämmelse som syftar till att skydda spelarna mot negativa konsekvenser av särskilt riskfyllda spel anser Spelinspektionen dessutom att

beslutet såvitt avser föreläggandet om att upphöra med överträdelsen ska gälla omedelbart.

Slutligen anser Spelinspektionen att det, för att säkerställa att de åtgärder som ATG vidtar med anledning av beslutet är adekvata och ändamålsenliga, finns skäl att förelägga ATG att redovisa åtgärderna till Spelinspektionen.

Detta beslut har fattats av Spelinspektionens styrelse Per Håkansson, ordförande, Camilla Rosenberg, generaldirektör, Håkan Wall, Madelaine Tunudd, Andreas Prochazka, Fredrik Holmberg och Doris Högne Rydheim. Vid den slutliga handläggningen medverkade också avdelningschefen Patrik Gustavsson, chefsjuristen Johan Röhr, enhetschefen Nicklas Hjertonsson och utredaren Karin Ardell, föredragande.

Camilla Rosenberg